

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrta leta K 6— in na mesec K 2—. Posamezna številka stane 60 vinarjev. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljkatve je frankirati in naslavljati na: „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadstr., Učiteljska tiskarna.

Prvič na plan!

Kakor smo javili že v zadnji številki našega lista se vrše že v najkrajšem času volitve v občinske, okrožne zastope in deželni agrarni odbor v Sloveniji.

Kakšne namene bodo imeli ti odbori? Sodelovali bodo pri rešitvi naše agrarne reforme, ki se že tako dolgo pripravljajo, ki je tako nujno potrebna in o kateri smo že opetovano pisali.

Našim bralcem je znano, da imajo samo veleposestva na Slovenskem približno

pol milijona oralov

najboljše zemlje in gozdov v svojih rokah. Poleg tega je pa še mnogo stotisoč oralov cerkvene in samostanske zemlje, ki mora priti v roke kmetijskega ljudstva. Za vso to zemljo gre sedaj! Kdo jo bo dobil?

Kakor znano, je bil slovenski kmet

leta 1848 grdo ogoljufan.

Le en del zemlje je bil tedaj razdeljen in še to je moral kmet drago odkupiti. Liberalno-klerikalne vlade bi storile najraje isto tudi sedaj. Liberalci bodo varovali koristi liberalnih bank, ki so pokupile veliko teh veleposestev, klerikalci pa nočejo ničesar slišati o razdelitvi cerkvenih veleposestev.

Socialisti smo mnenja, da naj duhovniki dobivajo sebi primerno plačo, cerkvena posestva morajo pa priti v roke kmetijskemu ljudstvu. Cerkvena posestva so za duhovnike same

velikanska krivica.

Nekatere fare so bogate, tam si nabirajo župniki tisoče in tisoče, se debelijo

in mastijo, druge cerkve, zlasti po goratih krajih, so pa revne in tamkajšen župnik komaj životari. Tudi socialisti pravimo, da je to krivica, zato naj se cerkvena posestva vsa brez izjeme razdele med revno kmetijsko ljudstvo, duhovnik naj dobi pa primerno plačo.

Že ti primeri kažejo, kako ogromnega pomena bodo te volitve za revno kmetijsko ljudstvo. Hočejo vas oslepariti, kakor so vas osleparili leta 1848 in vas sleparijo še danes, a konec naj bo ljudskega potrpljenja.

Kmetijsko ljudstvo

izpreglej,

kje je tvoja korist. Kandidate za občinske in druge agrarne odbore bo postavila klerikalna „Kmetijska zveza“, liberalna „Samostojna kmetijska stranka“ in naša socialistična

„Kmetijsko-delavska zveza“.

Prva bo varovala koristi cerkev in bogatih samostanov, druga bo varovala koristi liberalnih bank, mi bomo pa varovali koristi ljudstva.

V vsaki občini, kjerkoli že deluje krajevna organizacija K. D. Z. bomo nastopili s svojimi kandidati in dolžnost naših krajevnih organizacij je, da se na svojih sejah in sestankih že sedaj pomenkujejo o teh volitvah, ko bomo stopili

prvič na plan

in pokazali svojo moč. Rotimo in kličemo vse naše zaupnike po deželi, hitite z ustanavljanjem krajevnih organizacij K. D. Z., dokler je še čas, sicer bodo delali liberalci

in klerikalci sami v vašo škodo. Ne čakajte naših govornikov, ampak snujte po občinah že sami krajevne organizacije in jih prijavljajte osrednjemu tajništvu v Ljubljano (Frančiškanska ulica 6).

Na ta način lahko že pri teh volitvah zmagamo in s tem bo imelo pri rešitvi agrarne reforme res edino besedo ljudstvo samo.

Živimo v izredno važnih časih in nikdar ne moremo našemu ljudstvu dovolj zabičati, naj se zaveda teh zgodovinskih časov, ko gre za

njegovo usodo,

ko bo veljal v polni meri pregovor: Vsak je svoje sreče kovač. Prvi slučaj so že te volitve, na katere se moramo pripravljati že s polno paro in na katere naj se začno vse krajevne organizacije K. D. Z. pripravljati s polno paro.

O vseh tozadevnih ukrepih bomo pravočasno natančneje poročali in dajali sproti navodila. Krajevne organizacije naj nas pa tudi sproti obveščajo o svojem delu in naši zmaga je sigurna. Pri agrarni reformi mora imeti edino besedo res kmetijsko ljudstvo, ne pa samo nekaj liberalnih in klerikalnih gruntarjev.

A. Hönigsman:

Hlevski gnoj.

(Dalje.)

c) Kako naj se ravna z gnojem na njivi.

Kadar se gnoj iz gnojišča vozi, se mora iz kupa navpično rezati in ne da se najprej od vrha jemlje, ker na vrhu je gnoj najslabši in na dnu najboljši ter je na njivi nejednakomerna rast. Ako pa se

gospodaril konservatizem, tembolj globoko se je zapičil v kmetovo dušo ter napravil iz kmeta ne več sužnja svojega grajščaka, ampak sužnja svojih podedovanih razmer, navad, razvad, svojega »prepričanja«.

Ta konservatizem, ki vklepa kmetovo dušo v verige, je bil predvsem vzrok, da je bil pred vojno kmet socializmu — sovražnik.

Socializem pa je bil kmetu do pred kratkim časom tudi popolnoma nepoznan. O njem je čul samo v političnem boju, in sicer so mu pravili o njem samo sovražniki socializma. Kot najtežje orožje so uporabljali proti njemu dvoje: 1. zbujali so sovraštvo proti socializmu iz verskih ozirih in 2. zbujali so posmeh zaradi socialistične zahteve po enakosti. Seveda je bil to najlažji način priskutiti sovražnika. Ali naj se veren kmet začne zanimati za socializem, če mu vedno zatrjujejo, da socialisti podirajo cerkve, da se ne drže božjih postav i. dr. — na drugi strani pa hujskajo ljudi, češ da hočejo dati pastirju iste pravice kakor gospodarju. Če bi mu

kdo razložil pravo bistvo socializma, bi bilo mogoče kaj drugače ali pa tudi ne (z ozirom na kmetov konservatizem!). Ni čudno, če kmet tako ne samo, da ni poznal socializma, ampak da se ga je še celo bal.

To je bilo do vojne. Vojna pa je odprla oči tudi kmetu. Ne samo, da so bili moški med svetom, kjer so slišali o novih idejah ter jih spoznavali za prave, tudi doma je odpirala stiska oči in glave, da so začutili krivico, da so začeli spoznavati, da bi ne prišlo do tega groznega klana, če bi vladala na svetu pravica. Če pa vlada na svetu krivica, potem pač ni treba drugega kakor jo vreči in postaviti na njeno mesto pravico. To je pa lahko reči. Kako pa naj se to izvrši? Kakšna naj bo tista pravica? To sta vprašanji, ki morata danes prevzeti vsakega, ki občuti, da vlada krivica. In to krivico občuti tudi kmet, kako je ne bi občutil, ko pa mora vkljub večji marljivosti, vkljub večjemu trpljenju krčiti svoje izdatke od dne do dne. Tako vidimo danes, da izgubija socializem tudi na kmetih sovražnike, dobiva naravnost že prijatelje. Večina si res

LISTEK.

J. B.:

Dalje.

Kmet — socialist?

Boj za svobodo je podiral stoletne svetinje: gradove, razoral pa je tudi duševno razpoloženje, predramil je kmeta iz njegovega duševnega spanja, iz duševne vdanosti ter pripravil ugodna tla duševni revoluciji na Slovenskem: reformaciji. Kako si moremo drugače razložiti zgodovinsko resnico, da so naši ljudje trumoma prestopali v protestantsko vero? Ali si moremo kaj podobnega misliti o našem kmetu iz let pred svetovno vojno? Norec bi mu rekli, če bi kdo tedaj s čim podobnim začel. Takrat pa je šlo brez zaprek, in danes bi bili Slovenci gotovo vsi protestanti, če ne bi bilo takratno gibanje zatrito s — silo. Zopet je zmagalo katoličanstvo, in ker se je kmetova beda vsaj nekoliko zmanjšala, je trpel slovenski kmet mirno dalje do svetovne vojne. Čim dalj časa pa je trajala ta doba, tembolj je za-

navpično reže iz kupa, se zmeša ves gnoj med seboj in se dobi enak gnoj, kateri na njivi enakomerno učinkuje. Ako se poln voz naloži, ga je treba potlačiti, da se med potjo ne raztresa. Če so se kolesa zamašila z gnojem, ga je treba tudi odstraniti, drugače, če se več gnoja vozi, se ga zgubi 3 do 4 vozove. Gnoj se da na njivo, kadar se rabi, da se v majhne kupčke in se takoj raztrosi. Če se pusti gnoj na kupčkih in pride dež, se tam izpere ter ostane tam, kjer je kupček, največ redilnih snovi, tam potem bolj uspevajo rastline in tako se dobi potem enakomerno rast. Se še lahko med letom vedno pozna, kje so bili kupčki gnoja. Gnoj naj se takoj raztrosi in če le mogoče tudi takoj podcrje. V zimskem času, ko se napolni gnojščice, je treba gnoj ven izvažati, takrat se da gnoj na njivi v velike kupe, ter se lahko ravna z njim tako kot na gnojščicu. Napravi se lahko na sredi njive kup ali pa na obeh koncih, da ni predaleč potem spomladi treba nositi. Gnoj na teh kupih se dobro stlači in še lahko pokrije z zemljo. Na jeden kup se da navadno po 30 voz gnoja. Kupi naj bodejo visoki 1.50 do 2 m, kakor na gnojščicu. Če ne mislimo takoj podorati, ne smemo prej gnoja raztrositi, ker ga deževnica izpere in odnese, to velja zlasti za strme njive.

Travnike in pašnike se gnoji jeseni, ter se gnoj takoj razgrne in sicer pred snegom. Če snega ni, se lahko tudi po zimi vozi in raztrosi. Za travnike je najboljši bolj droben gnoj. Na njivah se mora gnoj tako podorati, da ga brazde pokrijejo. Če je zelo slamnat, se ga mora v brazde potisniti z motiko ali vilami. Pri oranju se mora paziti, da ne pride gnoj pregloboko, ker bi sicer izoglenil.

Kolikokrat in kako močno se mora gnojiti?

To je odvisno od zemlje in od rastlin. Na težkih ilovnatih zemljah se gnoji bolj poredkoma pa bolj močno, vsako 3. ali 4. leto. Na lahkih peščenih zemljah pa vsako leto in bolj pomalem. Če rastejo rastline, ki dajo veliko pridelka, je treba bolj močno gnojiti. Žitom se ne gnoji ali pa le malo. Ako se več rastlin seje na jedno njivo, tedaj je treba tudi bolj gnojiti. Odvisno je tudi od kolobarjenja, kako močno se bo gnojilo. S pravilnim kolobarjenjem se hlevski gnoj izkoristi ter se

o socializmu še ni na jasnem, bolj ga še služi.

Premislimo ali je socializem kmetu sovražen ali ni? Vobče je razširjeno mnenje, da je socializem dobrota samo za delavce. In ker so mislili, da kar je dobro za delavca (za tovarniškega seveda), je za kmeta slabo, so vtisnili tako socializmu nehote pečat škodljivosti in se ga — bali. Kdor pa ve, da socializem ni namenjen samo za delavca, ampak sploh za vsakega, ki trpi in gara za druge, sam pa strada, ta bo kaj hitro spoznal, da prinese socializem pravico tudi — kmetu.

Praden pa govorim o socializmu, naj se dotaknem vprašanja, ali se interesi delavca res križajo z interesi kmeta, to je, ali si morata biti ta dva res sovražna, oziroma če imata mogoče vseeno skupne interese.

Kdaj se godi delavcu dobro? Gotovo takrat, kadar je njegovo deilo pri zadostnem počitku toliko plačano, da dobi za ta denar vsega, kar potrebuje zase in za svojo družino za človeka vredno življenje.

Kdaj se godi dobro kmetu? Kadar ob zadostnem počitku pridela na svoji zemlji toliko, da lahko s tem, oziroma z izkupičkom tega preskrbi sebi in svojim človeka vredno življenje.

(Dalje prih.)

dosežejo boljši pridelki. Če se pravilno ne kolobari, se izgubi dosti gnoja. Kolobar je namreč pravilna razdelitev rastlin, tako da ne pride vsako leto ena in ista rastlina na isti prostor temveč, da se vrstijo enkrat take, ki so globoko vkoreninjene, za njimi zopet plitvo vkoreninjene, n. pr. za žitom detelja, enkrat take, ki zemljo rahljajo, n. pr. za okopavinami žito itd. tako da pride šele čez sedem ali osem let zopet ista rastlina na isto njivo. Če je dober hlevski gnoj, bo treba manj gnojiti, kakor če je slab. Pri slabem gnojenju je treba na 1 ha 150 do 200 q gnoja. Če je 200 do 300 q na 1 ha, se govori o srednjem ali navadnem gnojenju, 300—400 q je močno gnojenje in 400 do 600 q je prav močno gnojenje.

Kako spoznamo, da je njiva gnojna?

Njiva je takrat dobro gnojena, če je čez in čez pokrita z gnojem. Dobro pognojena zemlja bi morala biti vedno, kadar se gnoji. Če se hoče njivo navadno pognojiti, je treba na oral 28 voz gnoja. Ker razpravljam ravno o hlevskem gnoju, naj omenim še nekoliko o gnojnicah.

Gnojnica.

Gnojnica je zmes scalnice, blata in nekoliko deževnice. Gnojnica je bogata na redilnih snoveh, zlasti na dušiku in kaliju. Vse redilne snovi so v gnojnici raztopljene, zato gnojnica hitro deluje. Da gnojnica hitro deluje, se vidi najbolj, ako se je nekoliko zunaj razlije. Z njo lahko zalivamo že rastočim rastlinam turščici, žitu, pesi, zelju itd., medtem ko z gnojem ne moremo. V gnojnicah so redilne snovi v različni množini.

V 1000 l gnojnice je: 4.5 kg (4.6 kg) kalija, 0.1 kg fosforne kisline, 0.2 kg apna, 6.00 kg dušika. (Dalje sledi.)

Slovenske gorice.

Kdor vzame zadnje čase v roke klerikalne trobente „Slovenskega gospodarja“ ali „Stražo“ bo lahko opazil, da se v vsaki številki zmerja našo Kmečko-delavsko zvezo in našo stranko sploh!

Enkrat vpijejo te črne smrdokavre, da smo brezverci, drugič zopet kličejo na pomoč žandarje in vlado, ter zahtevajo, da se nam prepove vse shode, potem zopet prosijo kmeta in viničarja, naj za božjo voljo ne poslušajo teh „krivih“ prerokov rdečih! Pripovedujejo, da so v nevarnosti naše meje, sploh spravijo vse mogoče skupaj, samo, da bi odvrnili to strašno kugo, Kmečko-delavsko zvezo!

In zakaj vse to?

V teh Slovenskih gorinah prebiva na tisoče in tisoče ljudi, sužnjevi, ki jim je ime viničarji. Vsi ti ljudje so plačani tako slabo, da ne morejo ne živeti in umreti.

In vsi ti ljudje delajo kot črna živina in kopičijo bogastvo tistim mogotcem in veleposestnikom, ki so steber in skala sleparske klerikalne stranke. Ti požeruhi, ki imajo velike vinograde podpirajo z denarjem, ki so ga jim skupičili in prigarali ravno kmečki viničarji in mali kmetje, vzdržujejo in plačujejo klerikalno stranko in njihove časopise, zlasti „Slovenskega gospodarja“. — In ker nimajo nobenega srca do teh ljudi, zlasti ker nočejo, da bi jih boljše plačevali vpijejo sedaj in lajajo kot stekli psi, ker se boje, da bi izgubili tiste, ki jih žive. Boje se pa tudi volitev. Zato razpošiljajo sedaj tistega umazanega „Gospodarja“ zastonj po deželi, prirejšajo misijone, hujskajo po prižnicah in po shodih — ali vse zastonj! Kmet in viničar vstajata in jim kažeta hrbet, delavske roke pa se stegajo in stiskajo! In prišel bo čas, ko bono za vselej stisnili to klerikalno kačo!

Slovenske Gorice vstajajo, Pohorje se vzbuja, Mursko polje se trese, Ha-

loze oživljajo, Ljutomer in Ormož kliče-ta, klerikalcev pa je strah, zato vpijejo! Da, da božji mlini meljejo počasi, pa go!ovo!

„Slov. Gospodar“ pa roma nazaj v Maribor, na njegovo mesto pa prihaja mali in odkriti „Ljudski Glas“, ki se širi z veseljem in odpira ljudem oči.

Zato pozdravljeni vsi, ki greste z nami po široki poti za pravico in resnico!

Če tuli „Slov. Gospodar“ in če laja „Straža“ je dobro znamenje, da smo mi na pravi poti in da mi jahamo!

Cene iz Slov. Goric.

Iz Kmečko delavske zveze.

Vse krajevne organizacije K. D. Z., ki še niso poslale prispevkov za marec, in pa imenika svojih članov, naj store to nemudoma.

Gospodarske odbore opozarjamo, naj nemudoma sestavijo imenike svojih oskrbovancev (glej pravila v velikonočni številki „Ljudskega glasu“) in naj jih pošljejo osrednjemu tajništvu.

Vse krajevne organizacije K. D. Z. morajo javiti okrajnim glavarstvom svojo ustanovitev, kakor navedeno v knjižici „Kaj hoče K. D. Z.“ Priložiti je prepis pravil v 5 izvodih. Vlogo je treba kolekovati s kolekom za 2 K, priloge pa s koleki po 50 v.

Vse one krajevne organizacije, ki so se preosnovale iz prejšnjih kraj. polit. organizacij J. S. D. S. in imajo še stare štampilje, naj jih pošljejo osred. tajništvu, da bo naročilo nove.

Dopisi.

Loke pri Zagorju ob Savi.

Pišete nam: Dovolj je klanja in vojska na svetu, zato je skrajni čas, da začnemo živeti zopet v miru in ljubezni med seboj. Naj bo Nemeč ali Francoz, Rus ali Madžar, vsi proletarci, vsi reveži so nam bratje, povsod je revež enako zaničevan in održan od kapitalizma in meščanskih strank, povsod nas bo rešil le isti prapor, to je rdeči, socialistični. Edino pravo mesto za vsakega reveža je zato v naši socialno demokratični stranki, v naših socialističnih organizacijah, zlasti v naši „Kmečko delavski zvezi“, ki jo ustanavljajo že povsod. Zberimo se tudi pri nas in jo ustanovimo. Pozdrav J. K.

Rečica na Paki.

Naš novi kaplan je zelo vnet in navdušen klerikalček. Pred kratkim je imel shod, na katerega je povabil sama dekleta in stare žene in kjer je protestiral proti volivni pravici (kar dr. Korošcu pišete, pa jo bodele imeli, a on vas vleče za nos. Op. uredn.). Pravil je, da pride en govornik iz Pariza in eden iz Belgrada, prikrevsal je pa le neki čevljarški pomočnik mirenske zadrage, Kemperle po imenu. Govoril je pa tako hripavo, da ga ni nihče razumel, pač se je pa ljudstvo na njegov račun dobro zabavalo in mu mestoma spretno ugovarjalo, kar je gospoda Kemperla strašno jezilo. Končno mu ni preostajalo drugega, nego, da je pobegnil v kaplanijo. Polomijo sta skušala rešiti še Ančka Turušek in končno še njen mož, a posrečilo se tudi tem ni. Ančki je ploskal le njen mož in obratno. Mnogo se je pehal za shod tudi neki Ivan Senica, ki je strašno hud na socialiste. Njegova jezica nam sicer prav nič ne škoduje, a enkrat si ga bomo malo boljše ogledali in mu za vedno zavezali umazani klerikalni jezik. Možakar misli, da mu je pod klerikalno vlado dovoljeno vse, a se bridko moti. Prihodnjič še kaj več.

Tinje na Pohorju.

Pri nas smo dobili novega župnika, o katerem smo upali, da se ne bo vmešaval v politiko in delal zdražbe. Nekaj časa je miroval, sedaj mu pa že raste greben in so njegove pridige gola klerikalna agitacija. Če bo šlo tako naprej, bo ostal kmalu sam v cerkvi. Drvarji s Planinca.

Iz Selc nad Šk. Loko.

Pred kratkim smo imeli pri nas shod, na katerem je poročal s. Vehovec iz Ljubljane. Ob tej priliki smo ustanovili tudi K. D. Z. za katero vlada tu veliko zanimanje, čeprav je klerikalcem trn v peti. Zlasti so jih bodli v oči naši plakati. Zlasti velik naš prijatelj je navdušen šušteršičijanec župnik Kepec, ki vneto trosi laži o socialistih, čeprav je Kristus drugače učil. Klerikalci delajo pridno shode, obiskujejo jih pa seveda le tercijalke, ljudstvo je sito klerikalnega farbarjenja. Kar nas je zavednih mož in fantov, bomo šli v K. D. Z.

Rajhenburg ob Savi.

Pri nas so prav čedne razmere. Klerikalci napenjajo vse sile, da bi se obdržali na površju. Zlasti se trudi naš župnik Iv. Tratnik, ki se jezi na socialistične liste, da je kar zelen. Naj raje pogleda dr. Koroščevo politiko, kaj dela sedaj v Belgradu in mu Slovencev ni več mar.

Lajteršperk pri Mariboru.

Iz naše občine pride malokdaj kakšen glas v naš list, pa vendar imamo dosti novic. Pri nas je postal strašno oblasten klerikalni petelin Žižek. On je občinski odbornik in občinski sluga, ter pripoveduje in straši ljudi, da bodo dobili moko samo tisti, ki so pri klerikalni kmečki zvezi. Ali res ni nobene oblasti več na svetu, da bo tega možakarja ustrahovala! Pričakujemo, da bo gosp. občinski predstojnik naredil kmalu red pri aprovizaciji in da se ne bo čakalo, da homo mi šele pri volitvah napravili red. Tudi viničarka Franca Doniter se prekmalu veseli zmage kmečke zveze, kajti rdečkarska kmečko-delavska zveza bo pri volitvah takale Žižke in France kar pometla. — Gosp. Valenta plača tudi še vedno samo 2 K na dan, tudi drugih umazancev je še veliko. Če se ta črna gospoda ne bo sama zbudila iz spanja požrešnosti,

bomo pa mi malo pomagali, saj volitve se bližajo!

Grehova vas pri Slivnici pod Mariborom.

Dne 21. marca je bil pri nas shod socialno-demokratske stranke, na katerem je poročal sođr. Kaučič iz Maribora. Prostor gostilne Gojčič se bili polni, in zborovalci so krepko pritrjevali izvajanju govornika! Ustanovili smo si tudi „Kmečko-delavsko zvezo“, k kateri je takoj pristopilo lepo število članov, ki je brž narastlo na 100 udov. Sodrugi, le tako naprej za našo pravično stvar, in zmaga bo naša.

Št. Ilj — Mislinje.

Dne 22. 2. se je vršil pri nas javen shod naše stranke. Predsedoval mu je sođrug Šverc Franc, poročal pa je sođrug Favai iz Maribora v splošno odobravanje navzočih. Župnik je razprižnico prepovedal svojim vernim ovčicam, da se pod grehom ne smejo shoda udeležiti, a št. Iljčani so se vkljub temu brez greha udeležili shoda v obilnem številu. Značilno je tudi to, da so se naši podivjani klerikalci prvi zagnali s svojimi grešnimi rokami po naših plakatih, menda misleč: če jim potrgamo plakate, potem je tudi socialni pokret za vekomaj uničen. Dalje so naši klerikalci poslali na shod otročad, v osebi dveh — marijinih devic —, da bi tam razgrajale kakor doma pri živini. Zahvaliti se pa imajo le pomirjevalnim besedam govornika, da se jima ni hujšega pripetilo, kakor to, da so se osmešile do kosti. To beležimo radi tega, da se ne pozabi, kje se začneja podivjanost. Mi pa zahtevamo, da pristojno sodišče ti dve farovski podrepnici primerno nagradi in pouči. Župniku pa ponovno svetujemo, naj že enkrat neha s svojim praznim bavljavom, kajti drugače se mu njegova kuharica izneveri.

Faran.

Shodi K. D. Z.

K. D. Z. priredi z dnevnim redom:

1. Ljudski shod.
2. Vpisovanje v kraj. org. K. D. Z.
3. Ustanovni občni zbor K. D. Z.

naslednja zborovanja po Sloveniji.

V nedeljo, dne 18. aprila t. l.

V Rogatcu ob 10. uri dopoldne v gostilni Votolu. Govori sođr. Prepeluh

V Rogaški Slatini ob 2. uri popoldne hotel pošta. Govori sođr. Prepeluh.

V Št. Rupertu na Dolenjskem.

V Kovorju pri Tržiču ob 2. pop.

V Križah pri Tržiču ob 11. uri dop.

V Mirni na Dolenjskem.

V nedeljo, dne 25. aprila t. l.

V kočevski okolici dva shoda.

Št. Vid pri Zatični.

Višnja gora.

Dražgoše nad Škofjo Loko ob 3. uri pop. pri Urbanu Berce.

Pod lipo pri Vrhnikih dopoldne.

Na Drenovem griču pri Vrhnikih popoldne.

V nedeljo, dne 2. maja t. l.

naj zborujejo po možnosti vse krajevne organizacije K. D. Z. Navodila objavimo v prihodnji številki.

V nedeljo, dne 9. maja t. l.

V Lešah na Štajerskem.

Ljubno v Savinjski dolini.

Zaupniki, skrbite za veliko udležbo. Gpozarjamo vse zaupnike, naj nam pri prečnjah za shode vedno navedejo tudi lokal, kjer bi se shod vršil in pa urc. kdaj naj se vrši.

Osrednje tajništvo K. D. Z.

Po svetu.**Na Nemškem**

se je za silo zopet umirilo in uredilo. Sestavila se je nova vlada, v kateri imajo vodstvo zopet socialisti in le po Westfalskem so še homatiije, a tudi tam se rdeče čete udajajo državni vojski. V kratkem se izvrše po vsej Nemčiji nove volitve.

Madžarske

meje ostanejo take, kakor jih je prvotno določila „mirovna“ konferenca. Madžari so se pritožili in prosili za popravo, a ententa je to prošnjo odbila. Nekdanja „Krona sv. Štefana“ je razbita in ostane ji le maj del, drugo dobo Čehoslovaki, Rumuni, Avstrijci in Jugoslovani.

Za Reko

hočejo baje mešetariji. Načelnik naše mirovne delegacije in vodja zloglasne srbske

N. GOGOLJ:

Majska noč ali utopljenka.

„To mora biti gotovo premeten ptič!“ je rekel žganjar, čigar lica so bila neprestano nabasana z dimom ves čas tega pogovora, kakor oblegovalni top; njegove ustnice so se razmikale nad pipico in izpuščale celi curek oblakov. Ni ravno na kvar, ako imaš pri krčmi takega človeka; toda še lepše bi ga bilo obesiti na vrh hrasta namesto svečnika.“

Taka ostrost se žganjarju ni zdela popolnoma neumna in takoj se je odločil, ne da bi čakal odobrenja drugih, da nagradi samega sebe s hripavim smehom.

Med tem so prišli v bližino koč, ki se je že od starosti skoraj zavalila na zemljo. Radovednost naših potnikov se je povečala; vsi so se zgrnili pri vratih. Pisar je potegnil ključ iz žepa in zaropotal z njim okolu ključavnice; toda ta ključ je bil od njegove škrinje. Nestrpnost se je povečala. Pisar je zatlačil roko globoko v žep, pričel brskati in sipati psovke, ne da bi našel ključ.

„Ga že imam!“ je rekel končno, se nagnil in ga potegnil iz globine obširnega žepa, ki so z njim bile oborožene njegove pisane hlače.

Zdelo se je, da so se pri tej besedi srca naših junakov stopila v eno, in to ogromno srce je začelo biti tako silno, da ni zadušilo njegovega neenakomernega bitja niti škrtanje ključavnice. Vrata so se odprla in... Župan je stal bled kakor platno; žganjarja se je polotil

(Dalje.)

hlad in zdelo se je, da hočejo njegovi lasje polteteti v nebo; groza se je zasekala v pisarjevi obraz; desjatski so prirastli k zemlji in niso mogli nikakor zapreti svojih složno odprtih ust: pred njimi je stala svakinja.

Nič manj ni bila osupla od drugih, vendar je prišla malo k zavesti in se je zganila, da bi stopila k njim.

„Stoj!“ je zakričal župan z divjim glasom in zaloputnil vrata pred njo. „Gospoda, to je satan!“ je nadaljeval. „Ognja! Hitreje ognja! Ni mi žal državne bajte! Zažgite jo, zažgite, da ne bo ostalo niti hudičevih kosti na zemlji!“

Svakinja je v grozi zakričala, ko je slišala za vrati grozno zapoved.

„Kaj vendar mislite, bratci!“ je rekel žganjar. Vaše lase je že pobelil sneg, hvala Bogu, ali do sedaj še niste okusili pameti: navadni ogenj ne užge čarovnice! Samo ogenj iz pipe lahko zažge vražarja. Postojte, jaz takoj vse uredim!“

Na te besede je izsikal goreči pepel iz pipe v šop slame in začel razpihovati. Nesrečne svakinje se je v tem trenutku polotil obup: glasno jih je pričela prositi in jih prepričevati.

„Postojte, bratci! Zakaj bi si nakopavali greh za prazen nič na glavo! Mogoče, da le ni hudič!“ je rekel pisar. „Ako se ono, to je, ono samo, ki je notri, sporazume, da položi nase znamenje križa, je to zanesljiv znak, da ni hudič.“

Predlog so odobrili.

(Dalje prih.)

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Franciškanska ul. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejša plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. Litografija.

staroradikalne stranke, Nikola Pašić se je pripeljal v Belgrad po navodila. Pravijo, da je Pašić pripravljen prepustiti Reko Lahom, v zameno bi pa dobili mi Skader. Trumbić se pa baje temu upira. Seveda, Velikosrbom na Reki ni nič ležeče, a za Slovence in Hrvate je pa življenskega pomena in jo zato ne pustimo zamenjati niti za vso Albanijo, ki je za nas brez vrednosti.

Na Turškem

so narodnjaki odstavili sultana kot vrhovnega verskega poglavarja vseh mohamedancev, češ, da ni vreden nositi te časti, ker stoji preveč pod vplivom „džavrov“ (t. j. krščanskih psov).

Na Danskem

je izbruhnil velik spor med kraljem in ljudstvom. Kralj je odslovil prejšnjo vlado, ne da bi imel po ustavi za to pravico in sedaj se je temu početju ostro uprlo vse demokratično misleče ljudstvo s socialnimi demokrati na čelu. Ni še znano, kako se zadeva reši, a kralja zna ta špas veljati prestol in krono.

■ Iz naše države. ■

Umrli je g. Draža Pavlovič, predsednik našega državnega zbora v Belgradu. Mož je bil demokrat, a je vodil seje nar. predstavništva strogo objektivno. Sedaj bo zmeda v parlamentu še večja.

Vlada v Belgradu še ni odstopila, a sodi se, da se ne more dolgo držati, saj nima za seboj ničesar več, razun slov. klerikalcev in njihovih srbo-hrvaških bratcev, ki pa ne predstavljajo večine naroda. Gorje vladi, ki bo morala popravljati klerikalne grehe in lumparije.

Ljubljanska vlada stoji tudi na trilih nogah. Dr. Brejc in njegovi poverjeniki vsako uro čakajo poročila iz Belgrada, da naj pospravijo svoja šila in kopita ter izginejo iz ljubljanske deželnoviadne palače. Vsi se bomo oddahnili.

Parlament miruje. Kedaj ga bodo sklicali, se še ne ve, a vse kaže, da bo preje odstopila še sedanja vlada, ker nima za seboj parlamenta.

Prehrana je došla v največje težkoče. Ni dobiti ne enega, ne drugega in cene so naravnost strahotne. Klerikalni listi farbajo ljudstvo, da se zabranjuje vsak izvoz, med tem pa klerikalno pobarvana vlada v Belgradu razdeljuje svoji zlahti izvoznice kar na debelo. Izvoznice pa nesejo, kakor znano, danes stotisoče in milijone.

Sodrug dr. Renner, avstrijski državni kancelar pride baje v kratkem v Ljubljano.

Več gozdnih delavcev za izdelovanje železniških švelarjev in 3 partije oglarjev (po 2—3 možje) sprejme takoj „Državna posr. za delo“ v Ljubljani.

Za prekoračenje demarkacijske črte na Koroškem izdajajo propustnice odslej nadalje okrajna glavarstva.

Zamenjava bankovcev. Glasom odloka finančnega ministrstva mora pri državnih blagajnah prenehati prejemanje kronskih novčanic, katere še niso odtegnjene iz prometa, pet dni pred rokom, določenim za izmenjavo odgovarjajočih kronskih novčanic. Vsled tega preneha prejemanje kronskih novčanic po 100 kron pri državnih blagajnah z dnem 10. aprila t. l. — Rok za odtegnjenje 50 in 20 kronskih bankovcev iz prometa se objavi naknadno.

Splošna demobilizacija. Minister je podpisal ukaz o splošni demobilizaciji.

Običajnica za Slovenijo v Ljubljani oddaja od 1. aprila 1920 naprej manufakturno blago samo proti takojšnjemu plačilu. To velja tudi za javne nameščence.

Ljudsko štetje. V ravnateljstvu za statistiko v Belgradu se vrše vse priprave za ljudsko štetje po celem kraljestvu.

Rekvizicija mesnic v Belgradu. Potrjen je sklep belgrajskega mestnega odbora, s katerim se rekvirirajo mesarjem njihove mesnice, na katerih bo belgrajska občina v lastni režiji prodajala meso.

Gospodarske vesti.

Doklade za oskrbo državnih žrebcev se bodo za to leto znatno zvišale.

Za zdravljenje obolelih državnih žrebcev, ki so v osebni oskrbi, plača kmetijski erar dve tretjini stroškov, eno tretjino pa oskrbnik.

Trgovci, ki hočejo dobiti karbid, morajo poslati tovarni v Rušah prazne sode, ker tovarni hudo primanjkuje posode.

Cene mesu v Zagrebu so padle od 40 K na 20 K, kakor hitro se je zvedelo, da je izvoz živine prepovedan.

Kam je šlo žito? Uradno se razglša, da se je uvozilo v zadnjih petih mesecih na Kranjsko iz Banata in Slavonije 2818 vagonov žita in moke, a danes se tudi uradno razglša prežalostnost, da moke ni več. Kam je šla vsa ogromna množina? Mogoče je le dvojno; ali so moko utihotapljali čez mejo ali pa jo brezvestni spekulantje skrivajo.

Kje je mast, kje so svinje? V zadnjih mesecih se je uvozilo na Kranjsko skoraj 500 tisoč kilogramov masti in 11.643 pitanih svinj. Kje je vse to blago?

Cene moki. Žitni zavod je obvestil svoje odjemalce, da se je cena beli moki zvišala na 14 K, a to na debelo. „Prosta“ trgovina bo že poskrbela, da jo bomo morali na drobno plačevati do 20 K.

Vlada nima več živeža. Naš prehranjevalni minister razglša, da nima nikakih živil, zato se naj oblasti in zavodi ne obračajo več nanj. Posebno Slovenja lahko pride v hudo krizo.

Prosveta.

Narodna galerija v Ljubljani. V nedeljo, dne 7. t. m., se je otvorila v drugem nadstropju Kresije, Šolski drevored št. 2, Narodna galerija, zbirka najboljših del moderne slovenske upodabljačice umetnosti. Galerija je odprta občinstvu vsako nedeljo dopoldne od 10. do 12. ure in ob četrtek od 3. do 5. ure popoldne. Člani društva „Narodna Galerija“, ki se je ustanovilo v namenom, da zbere in uredi slovenskemu narodu najlepša dela slov. duha in zgradi galerijo, ki bo narodu v čast, ne plačajo vstopnine. Ista znaša za osebo 2 K, dijaki samo 1 K. Član postane lahko vsak, kdor plača letnih 30 kron članarine, ustanovniki pa vplačajo 500 K. Odbor društva vabi s tem vse, ki se zanimajo za razvoj mlade naše upodabljačice umetnosti, da posetijo novi kulturni institut in s pristopom k društvu pomagajo na uresničenju velikih nalog, ki si jih je isto stavilo.

Drobiž.

Milijonarji. „De la Fouchardiere“ piše: O milijonarjih krožijo v svetu razni predsodki. V inteligentnih krogih so mnenja, da so milijonarji zabiti ljudje; ubogi ljudje pa mislijo, da so bogatini zelo pošteni. Oboje ni pravo. Bogatin je lahko inteligent, a nič ga ne veže, da bi se moral kazati kot tak; zunanji videz zabitosti mu je celo nekako razkošje. Bogataš je tudi lahko nepošten; sicer ga nihče ne sili, da jemlje siromaku denar, a če dela to, mu je zopet samo razkošje. Tudi siromašni ljudje niso pošteni preko mere. To je bilo od nekdanj. Tudi vojska ni na tem nič izpremenila.

Koliko ljudi je umrlo radi influenza na celem svetu. V Franciji je izšla statistika, po kateri je na celem svetu v zadnjih 14 mesecih umrlo na influenci 20 milijonov ljudi, t. j. trikrat toliko, kot jih je poginilo za časa vojne.

Najbogatejši Indijane na svetu, Jackson Barnett, je daroval za neko ameriško bolnišnico, kjer se bo zdravilo samo Indijance, poldrug milijon dolarjev, kar bi zneslo v naših kronah ogromno svoto, okolo 230 milijonov kron.

Naročajte, berite in širite med ljudstvo!

1. Ljudski Glas. Glasilo „Kmetstvo delavske zveze“. Izhaja vsako sredo. Člani KDZ ga dobe brezplačno, za ostale velja četrtletno K 6.—, celoletno K 24.—. Oglašajte v njem.

2. Fran Erjavec: Za staro pravdo. To je knjiga, ki v poljudni obliki razpravlja o najvažnejših vprašanjih našega kmetstvo delavskega ljudstva, zato bi jo ne smelo manjkati v nobeni slovenski hiši. Stane K 6.—.

3. G. Keiser: Don Correa. Velezanimiva povest, ki jo bo z veseljem bralo staro in mlado. Cena K 3.—.

4. Jurij Skopec: Kaj hoče Kmetstvo delavske zveze? Knjižica obsega program, pravila in vsa navodila za ustanovitev krajevnih organizacij KDZ. Knjižica je namenjena propagandi, zato se razpošilja najmanj 10 izvodov skupaj. 1 izvod stane 60 vin.

Posamezni naročniki morajo poslati denar naprej in še 50 vin. za poštnino, organizacije, če naroče po več izvodov, obračunajo, ko knjige prodajo. Vse knjige se naroča v

Upravi „Ljudskega Glasu“,
Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Listnica uredništva.

Š. Š. Štatenberg — Makole: Pravico do brezposelne podpore imajo le izučeni delavci, ki so bili pred svojo brezposelnostjo, obvezno bolniško zavarovani. Torej ako odgovarjajo Vaše zadeve gori popisanim zahtevam, potem se obrnite na Vašo občino, katera mora napraviti vlogo, ter Vam preskrbeti brezposelno podporo.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrušnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročilu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Zahvala.

Ker nam ni mogoče se zahvaliti vsakemu posameznemu udeležencu, posebno pa pevskemu društvu „Naprej“, kakor železničarski godbi, ki so tako bratovsko pripomogli k slavnostnemu pogrebu našega ljubega moža in očeta

Bernarda Stropnik,

upokojenca cinkarne v Celju,

izrekamo toraj tem potom vsem, kakor tudi sodrugu Martinčiču za njegovo požrtvovalnost in krasni grobni nagovor našo najtoplejšo zahvalo in kličemo živela proletarska bratska solidarnost.